

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ “Ιστορία ενός στρατιώτη”

Σε κονιορτοβριθές παλαιοβιβλιοπωλείο της Αθήνας, έπιασα τυχαίως στα χέρια μου προ ετών το αντίτυπο ενός βιβλίου δίχως εξώφυλλο, το οποίο είναι το ημερολόγιο του οπλίτη Χρήστου Καραγιάννη, κλάση 1915. Σε αυτό καταγράφονται οι αναμνήσεις του επιστρατευμένου, ο οποίος έλαβε μέρος στις τελευταίες μάχες του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου στη Βόρειο Ελλάδα (1918), στην εκστρατεία του ελληνικού στρατού στην Ουκρανία (1919), στην είσοδο και προέλαση των ελληνικών σωμάτων στρατού στη Μικρά Ασία (1920-1921) και στην κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου (1922).

Ο οπλίτης Καραγιάννης, αρβανίτης την καταγωγή κατά δήλωσή του, αυτοδίδακτος στα γράμματα, πιστός στην πατρίδα, την οικογένεια, τη θρησκεία, δίνει την πληρέστερη εικόνα εκείνης της πολυσύνθετης, πολυεπίπεδης, όσο και τραγελαφικής πραγματικότητας, όπου οι αυτοκτονικές τάσεις είχαν την χροιά μεγαλείου και όπου το μεγαλείο είχε ως επακόλουθο την κατατρόπωση και την αυτοχειρία. Πετυχαίνει τέτοια καθαρότητα βλέμματος, επειδή η επιβίωση είναι το κυρίαρχο δεδομένο της ψυχής και του λόγου του. Ο Καραγιάννης είναι ένα θηρίο σε διαρκή ετοιμότητα: οσμίζεται τα παρόντα και τα προσιόντα και επιλέγει την πρέπουσα κίνηση, την οποία αναφέρει ως δείγμα επιτέλεσης του καθήκοντος, αλλά και ως οδό σωτηρίας του: υπηρετεί την πατρίδα με πίστη και αυταπάρνηση, σχολιάζοντας ταυτοχρόνως τα προφανή, που η αποχρεμπτική λογική της άσκησης εξουσίας παραμερίζει. Η περίπτωση του δεν παύει να εμφανίζεται ως απόδειξη σεβασμού προσωπικών αρχών και κοινωνικών θέσφατων αντιμέτωπων με τις παλινωδίες της πολιτικής και τις αναταράξεις της εξουσίας. Άλλη τέτοια «κατάθεση» δεν είναι γνωστή με τη μορφή συμπαγούς κειμένου αυτόπτη μάρτυρα όλων εκείνων των γεγονότων.